

ARVIOINTI OPPIMISEN ASIALLA

**OPEA 2017
MIRJA TARNANEN**

Perusopetuksen arvosanat eivät ole vertailukelpoisia

Oppiaineissa yhtä hyvin

Toinen ongelma on, että selkeiden kriteerien puuttuessa opettajat suhteuttavat – joko tietoisesti tai tiedostamatta – oppilaan arvosanat opetusryhmän

Vieraskynä

Osa vertailukelpoisesta ja sen tulisi kohdella oppilaita yhdenvertaisesti.

Opetushallitus ja juuri toimintansa aloittanut Kansallinen koulutuksen arviointikeskus julkaisivat hiljattain perusopetuksen päättöarviointiin vieraiden kielten ja ruotsin pitkän oppimäärän oppimistulokset. Tulosten perusteella koulujen antamat arvosanat eivät kohteelle oppilaita yhdenvertaisesti. Sama ilmiö on havaittu myös äidinkielen, matematiikan, historian, yhteiskuntaopissa ja

Kouluarvosanan yhteys aineen osaamiseen on paikoin heikko: jopa kolmen tai neljän eri arvosanan saaneen oppimistulokset ovat olleet keskimäärin yhtä hyvät.

PERUSOPETUKSEN Opetussuunnitelma

OPPILAIDEN keskimääräisen osa-
kimääräisen arvosano-
hujen välillä ovat kasva-
ella opetussuunnitelma-
missa kouluissa, joiden
et oppimistulokset
arvosanoihin vaaditaan
osaamista kuin kou-
i keskimääräinen osa-
seikompaa. Oppilaiden
nat eivät ole valta-
vertailukelpoisia, jo-
rtaisuus ei välttämättä
iskäin jätke-opintoihin
ssa.

Kouluarvosanaan vaikuttaa aine-
sisällönhallinnan ohella myös tunti-
työskentely, jonka osuutta ei kuiten-
kaan ole määritelty. Työskentelyn ja
osaamisen keskinäinen painotus on
jätetty opettajien pedagogisen va-
pauden piiriin eikä se ilmene päät-
tötodistuksesta mitenkään.

vertailukelpoisesta.

Juhani Hautamäki
Hämeen ammattien dosentti
päättöarvioinnin ja Koulutus-
Kansallisessa koulutuksen
osastossa.

4 300 markin mittaisia
silloin julkaisivat artikkelit.

3.10.2017

Pisteiden
murto-osatkin
voivat ratkaista
jatko-opintopaikan.

Opettajat tarvitsevat nykyistä sel-
vempiä, tavoitteisiin kiinnittyviä ja
kriteereihin perustuvia arviointi-
ohjeita. Nyt valmisteltavassa perus-
opetuksen opetussuunnitelmassa
längätään myös tulevien vuosien
päättöarviointiin periaatteet. Laati-
jat ovat paljon vartioloita arvioinnin
eettisyyden ja nuorten tasa-arvois-
ten jatko-opintomahdollisuuksien
turvaajina.

Kyse on yhteiskunnallisesti
merkittävistä arvovallinnoista, joista
virkamiehet eivät voi yksin päättää
tai olla vastuussa. Päästösten tueksi
kaivataan poliittisen päätäjien
on onkemyksellistä tukea.

Poikien peruskoulun päättöarviointin
tuloksia voidaan Hautamäen mielestä
parantaa. Yksi keino saattaisivat olla
valtakunnalliset päättökokeet, sillä käytössä
oleva arviointitapa suosii Hautamäen
mielestä tyttöjä, jotka ovat kilttejä ja
koulumyönteisiä.

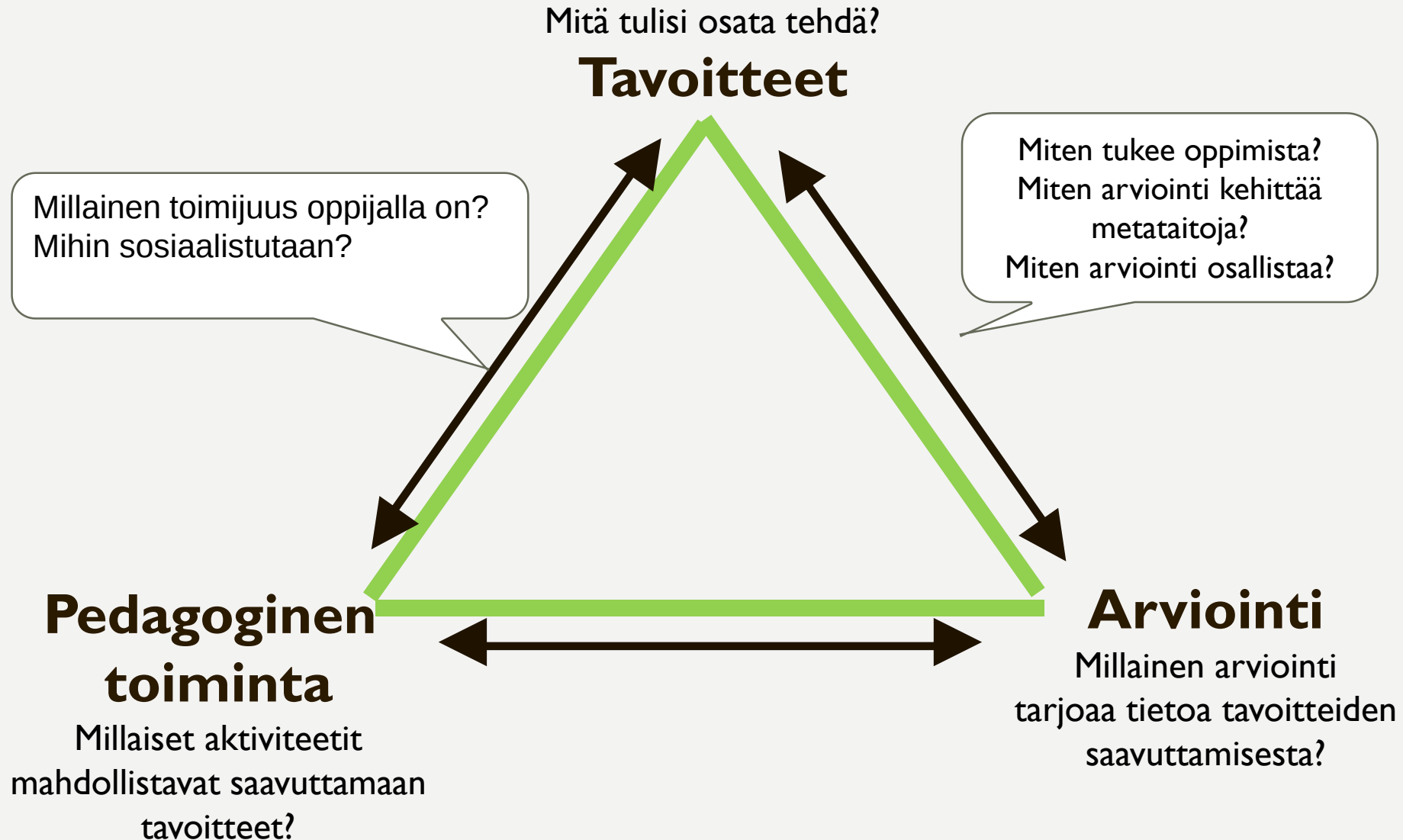
"Erot tyttöjen ja poikien välillä voisivat silloin
olla pienempiä kuin nyt. Päättöarviointihan ei
nykyisin ole kognitiivisen suoriutumisen
arvio. Enemmän se on arvio siitä, miten
oppilas on noudattanut koulun sopimusta."
Opetushallitus julkaisi viime vuonna uudet
kriteerit arvosanalle 8 eli hyvälle osaamiselle.
Osa tutkijoista on sitä mieltä, ettei tämä riitä
vaan oikeudenmukaisuuden nimessä tarvitaan
valtakunnallisia testejä. Siihen suuntaan ollaan
menossa myös kansainvälisesti.

Opetushallitus puolustaa opettajan omaa
ammattillista harkintaa, vaikka arvioinnin
erojen myönnetään olevan todellinen
ongelma.

HS 31.8.2015

MEDIASSA KESKUSTELTUA

Käsitykset oppimisesta ja osaamisesta

OPPIMINEN, ARVIOINTI JA MINÄ-KÄSITYS

Palaute oppimisesta muovaamassa
minä-käsitystä

ITSETUNTEMUS

TAVOITTEET

TÄSMÄLLINEN JA
YKSILÖLLINEN
PALAUTE

ITSELUOTTAMUS
JA -ARVOSTUS

ONNISTUMISEN
KOKEMUKSET

KANNUSTAVA ja
MYÖNTEINEN
MUTTA
REALISTINEN
PALAUTE

KYSYMYKSIÄ MEILLE PEDAGOGEINA?

- Mitä kaikkea arvioidaan?
- Minkä arviointi on erityisen tärkeää?
- Miten arvioidaan?
- Kuka arvioi?
- Kenen arviointiin luotetaan, kenen arviointi vaikuttaa?
- Ketä/mitä varten arviointia tehdään?
- Mikä arvioinnin palautearvo on?

ARVIOINNIN LINJAAMINEN OPSISSA

- *Pääosa opintojen aikaisesta arvioinnista on luonteeltaan formatiivista.*
- *Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.*
- *Opetus ja arviointikäytännöt suunnitellaan ja toteutetaan siten, että oppilaalla on riittävästi monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan.*
- *Perusopetuslain mukaan oppilaan arvioinnin tehtävänä on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida monipuolisesti.*
- *Oppimisen arviointi sisältää opinnoissa edistymisen ja osaamisen tason arviointia sekä palautteen antamista niistä.*
- *Edistymistä tarkastellaan suhteessa aiempaan osaamiseen ja asetettuihin tavoitteisiin.*
- *Se ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä. Oppilaita ohjataan palautteen avulla tiedostamaan edistymisensä ja jäsentämään oman oppimisensa eri vaiheita sekä löytämään erilaisia keinoja tavoitteisiin pääsemiseksi.*
- *Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa. ... opettajat auttavat oppilaita ymmärtämään tavoitteet ja etsimään niiden saavuttamiseksi parhaita toimintatapoja.*
- *... edellyttää opettajilta oppimisprosessiin liittyvää havainnointia ja vuorovaikutusta oppilaiden kanssa.*

UUSI OPETUSSUUNNITELMA JA ARVIOINTI

ARVIOINTIKULTTUURISSA KESKEISTÄ

- Rohkaiseva ja yrittämään kannustava
- Oppilaiden osallisuutta edistävä, keskusteleva ja vuorovaikutteinen tapa
- Oppimisprosessin ymmärtäminen ja edistymisen näkyväksi tekeminen oppilaalle
- Arvioinnin oikeudenmukaisuus ja eettisyys
- Arvioinnin monipuolisuus
- Arvioinnista saadun tiedon hyödyntäminen opetuksen ja muun koulutyön suunnittelussa

UUSI OPETUSSUUNNITELMA JA ARVIOINTI

ARVIOINNIN KOHTEENA

Edistymisen ja osaamisen taso suhteessa tavoitteisiin suoritusten perusteella

- OPSin kriteerit tiedollisen ja taidollisen edistymisen arvioinnissa
- sekä itse että vertaisarviointi suhteessa tavoitteisiin ja yhdessä neuvoteltuihin kriteereihin

Oppiminen

Muiden ja ympäristön huomioon ottaminen, yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen noudattaminen sekä asiallinen ja tilannetietoinen käyttäytyminen vuorovaikutus-tilanteissa ja hyvät tavat

- huom. ei kohdistu persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin

Itsenäisen ja yhdessä työskentelemisen taidot (taito suunnitella, säädellä ja arvioida omaa työtä, vastuullisuus ja vuorovaikutus)

- osana kaikkien oppiaineiden arviointia

Työskentely

Käyttäytyminen

UUSI OPETUSSUUNNITELMA JA ARVIOINTI

PALAUTE

- Suurin osa arvioinnista on formatiivista
- Palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimista analysoivaa ja sitä edistävää vuorovaikutusta
 - Edellyttää opettajalta oppimisprosessien havainnointia ja vuorovaikutusta
- Ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä
- Palautteen tulee
 - Mitä heidän on tarkoitus oppia
 - Mitä he ovat jo oppineet
 - Miten he voivat edistää oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan

OPEA415 JA OPEA615 - ARVIOINTIKRITEERIT

- Tutustukaa kriteereihin parin kanssa.
- Millaisia ajatuksia kriteerit herättävät? Mikä on ymmärrettävää? Mihin ei tunnu kovin helpolta samaistua?
- Mitä haluaisitte kommentoida/muokata kriteereistä? Miksi? Kirjatkaa muokausehdotuksenne ylös kriteereihin ja palauttakaa kommentoidut versiot.